

Danske Havne

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Telefon 3370 3137
Telefax 3370 3371
Giro nr. 200 30 31

Ref NEH
neh@danskehavne.dk
Dir 3370 3369

www.danskehavne.dk

NOTAT

Danske havne sander til

11. december 2009

Problemets kerne

Gennem 7 år har de danske erhvervshavne manglet et grundlag for godkendelse af deres depoter for sediment fra sejlrender og havnebassiner. Deponeringsbekendtgørelsen blev godkendt i år, men arbejdet med at fastsætte udledningskrav mangler stadig, efter man i 2006 ophævede de gældende bestemmelser. Tre myndigheder har kompetence på området: Miljøstyrelsen, By- og Landskabsstyrelsen og Miljøcentrene, og til stadighed skubber de skylden for manglende regler på de to andre instanser. Nu har Miljøcenter Aarhus besluttet at lukke flere spulefelter pr. 1. januar 2010. Situationen er helt uholdbar og truer ikke bare havnens eksistens, men i høj grad også det lokale erhvervslivs konkurrenceevne.

Langt hovedparten af sedimentet er renere end kompost og spildevandsslam, der anvendes på dyrkningsjord. Alligevel presses reglerne for lossepladser ned over spulefelter uden, hensyn til miljøproblemets størrelse.

I Frederikshavn Havn er der allerede 1,5 meter mindre sejldybde, og i mange havne påvirkes sejladssikkerheden.

75 % af Danmarks import og eksport går gennem danske havne, lige som 20 % af den nationale transport. Hver 3 lastbiltur kører forbi en havn. Betydningen for det lokale erhvervsliv er meget stor.

Baggrund

Mange danske havne er løbende nødt til at rense op i bassiner og sejlløb, så skibene kan komme i havn. I takt med øgede hensyn til miljø og udpegning af Natura 2000 områder, er det blevet meget vanskeligere for havnene at få

lov til at deponere materialet til søs. Derfor har flere havne gennem de sidste 20 år anlagt spulefelter/sedimentdepoter, hvor havbundssedimentet er blevet placeret.

Et spulefelt er et areal i strandkanten, som omgives af dæmninger, der holder på sedimentet. Det materiale, der spules ind på depotet, er kun lettere forurenset. Og man har ikke kunne registrere negative effekter på miljøet fra spulefelterne. Der er ikke – heller ikke andre steder i Europa – fundet nogen bedre teknologi for det sediment, der ikke kan klappes.

I Danmark har man valgt at definere spulefelter som depoter, selvom de på mange måder adskiller sig markant fra lossepladser. Der er med deponeringsbekendtgørelsen fra april 2009 åbnet mulighed for en administration, som ikke nødvendigvis forhindrer, at spulefelterne kan fortsætte som hidtil. Det tilsagn har Danske Havne også løbende fået fra minister og myndigheder.

De havne, der har spulefelter, indgav allerede i 2002 overgangsplaner for at få adgang til at fortsætte driften efter juli 2009. Overgangsplanerne indeholdte, i forståelse med myndighederne, ingen risikovurdering. Det skyldes, at der ikke forelå nogen vejledning eller noget kriterier for, hvordan en sådan kan udarbejdes. Amterne foretog sig ikke noget, fordi de ventede på en vejledning fra Miljøministeriet. Men også fordi man ikke anså spulefelter for at være et miljømæssigt problem.

I 2007 kom et udkast til en vejledning. Dog manglede fortsat grænseværdierne, som i mellemtiden var blevet By- og Landskabsstyrelsens ressort.

Og så pludselig medio 2009 gik miljøcentrene i gang med at behandle overgangsplanerne. Miljøcentrene valgte at anse det for havnenes fejl, at der ikke var lavet risikovurderinger. Altså risikovurderinger, der skal baseres på de grænseværdier, som By- og Landskabsstyrelsen endnu ikke har meldt ud! Og miljøcentrene bruger ikke vejledningen fra 2007 i deres sagsbehandling.

Resultatet er, at særlig miljøcenter Århus nedlægger forbud mod den fortsatte anvendelse af spulefelterne fra 1. januar 2010.

Situationen er urimelig og uholdbar. Urimelig fordi de manglende risikovurderinger skyldes miljøministeriets egen manglende prioritering og sagsbehandling. Uholdbar først og fremmest, fordi havnene sander til, men også fordi havnene bruger alt for mange ressourcer på at dokumentere etc. uden at kende præmisserne og i værste fald på at nedlukke depoterne uden grund.

Derfor må der findes en løsning nu.

- Det er nødvendigt, at der meget snart træffes afgørelser for de spulefelter, der har en godkendelse, der udløber den 1. januar 2010.
- Det er nødvendigt, at de risikovurderinger, der er foretaget, er gældende, indtil der er grundlag at lave nye på. Alle spulefelter ligger kystnært og har forskellige dæmningsopbygninger. Men de har fællestræk, og derfor kan de, der ikke er foretaget risikovurdering for, sammenlignes med de kendte.

At nedlukke felter nu er en panikløsning, der bunder i et rodet og ufærdigt administrationsgrundlag. Hvis spulefelterne ikke kan anvendes nu, sander havnene til. Skibe kan ikke komme sikkert i havn, ligesom erhvervslivet ikke kan blive betjent, og samfundet ikke kan blive forsynet.

Det er i myndighedsbehandlingen, at administrationen er gået galt. Derfor bør miljøministeren sørge for, at spulefelterne kan anvendes, og for at der bliver tilvejebragt et fornuftigt og fuldstændigt administrationsgrundlag.

Kontakt gerne sekretariatschef Tom Elmer Christensen, Danske Havne, om yderligere oplysninger: Tlf. 3370 3256, mobil 2120 8889, e-mail tec@danskehavne.dk .